

BAKONYERDŐ

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI ZRT.

VÁLLALATI ÚJSÁG

2017. június

XLII. évfolyam, 2. szám

Össze kell hangolni a szinteket

A továbblépés érdekében fontos a kommunikáció

Az erdőgazdálkodás biztosítja az alapanyagot a faipar számára. A két gyárnak szorosan együtt kell dolgoznia ahhoz, hogy a parkettát minél nagyobb hozzáadott értékkel tudják értékesíteni. A személyi változások kapcsán többek között erről is beszélt Varga László vezérigazgató.

A tavaszi időszakban több személyi változás is történt a vállalat vezetésében. Ezekről kérdeztük Varga László vezérigazgatót.

– Miután Horváth Iván felmondott, a munkaviszonya április 12-ével megszűnt a Bakonyerdő Zrt.-nél. Ez nagy horderejű változás a cég életében, ráadásul gazdasági év közben történik, folyamatban lévő faipari fejlesztések mellett. Az is tudott, hogy a faipar nem zárt kiemelkedő évet tavaly. Mindezek miatt alaposan meg kellett fontolni a döntést.

Varga László hozzátette, ilyen nagyságrendű erdőgazdaságnál ki kell tudni nevelni a szakmai utánpótlást, ezért a termelési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettesi poszt betöltését belülről kívánták megoldani. Így esett a választás dr. Szekrényes Tamásra, korábbi balatunfűredi erdészeti igazgatóra. Úgy fogalmazott, ha azt szeretnék elérni, hogy a kollégák a maguk területén ne csak annyit

Varga László – A termelési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettesi poszt betöltését belülről kívántuk megoldani

tegyenek meg, ami minimálisan szükséges, hanem tevékenységükkel a vállalat egészének a teljesí-

ményéhez járulnak hozzá, akkor olyan emberre van szükségünk a központban, aki meghallja az er-

dészetektől érkező hangokat. A korábbiakhoz képest gyakrabban tartanak szakmai egyeztetéseket az erdészeti igazgatókkal, a gyár-egységi vezetőkkel. Átnézik, az elmúlt időszakban mik befolyásolták az erdőgazdaság tevékenységét, valamint átbeszéljük a jövőbeni feladatokat. Központ, faipar, erdőgazdálkodás – a területek szakmai vezetésének sokkal jobban kell kommunikálnia egymással. Az információáramlás kétoldali. Mindenkinek látnia kell, a faipar tekintetében lépéskényszerben van a Bakonyerdő Zrt. Ha 2002–2010 között nem maradtak volna el a fejlesztések, nem szakadt volna most a nyakukba ekkora beruházási kényszer.

Dr. Szekrényes Tamás 19 évet töltött Balatonfüreden. Az a munka, amit elvégzett a monostorapáti és a balatunfűredi egység összehívására, hozzáállása predesztinálta arra, hogy kinevezék. Terhelhetőség szempontjából is a legmegfelelőbb életkorban van. A Bakonyerdő Zrt. előtt nagy lehetőségek állnak, de ehhez az egyes területek kölcsönhatását optimalizálni kell. Ebben az egykori erdészeti igazgató sokat tud segíteni – közölte a vezérigazgató. A Várdai József vezetésével kialakított erdőgazdálkodási főmérnöki pozíció jól összefogja a területen folyó munkát.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Fakidőlések, koronatorések keletkeztek, fiatal állományok dőltek meg

Időjárás, te csodás!

Áprilisi hókárok a Bakonyban

Az egyre kiszámíthatatlanabb időjárási jelenségek következtében hókárok keletkeztek a bakonyi erdőkben – történt mindez idén áprilisban!

Egy északról érkező hullámot követő hidegfront nyomában a Kárpát-medence felett elhelyezkedő középponttal markáns légörvény, ciklon alakult ki április 19-én. A légköri képződmény tavasz közepén kifejezetten szélsőségesnek számít, két napig tartó kemény téli időjárást, tartós és intenzív havazást, erős szel, viharos szellőkezeket és helyenként hófúvásokat okozott. 0,5–1 méteres hótakaró alakult ki, elsősorban az Északi-középhegységben, de a Dunántúli-középhegységben, a Mecsekben és a Soproni-hegvidéken is.

A bakonyi erdőkben nedves, vizes, nehéz hó esett, amely a frissen fakadt lombzatra, a levelekre, ágakra, törzsekre tapadva jelentős többletsúlyterhelést okozott, megnövelve azt a felületet, amelyet egyre nagyobb szélnyomás is terhel. Ráadásul a hegyek-

ben a nulla fok alatti hőmérsékletben tartósan fel tudott halmozódni a hótakaró. E meteorológiai elemek következtében fakidőlések, tömeges koronatorések keletkeztek, fiatal állományok dőltek meg a Bakonyban is.

A Bakonyerdő Zrt. területén a Bakonybéli, Farkasgyepűi és Bakonyzentlászói Erdészeti Igazgatóságok területén jelentős mennyiségű kár. Az erdészeti májusban és júniusban kezdtek neki a károk felmérésének és felszámolásának. Az egészségügyi termelések körülbelül 12 500 köbmétert fognak érinteni, lombos, illetve fenyő állományokban.

A ciklon elvonulása utáni hajnalon a szélesdedes, derült időjárás következtében a vastag hótakaró felett rendkívül megnőtt a kisugárzás, így a nyugalomba kerülő levegőben a minimumhőmérsékletek mélyre süllyedtek. A Bakony magasabban fekvő területein mínusz 4–6 Celsius-fokot is mértek, tartósan fagyott. Ennek következtében a hókárok mellett jelentős fagykárok alakultak ki az erdőfészekben.

Közös munkával pótolták a kivágott fákat

A Bakonyerdő Zrt. és a WWF Magyarország összefogása eredményeként három év alatt százezer darab csemetét közösen ültetnek a Keszthelyi-hegység azon területeire, amelyek a korábbi években a szélsőséges időjárás és a téli-nyári aszály miatt kipusztultak.

A Keszthelyi-hegységben a 2011–2012-es tartós szárazság, valamint a következményeként fellépő gombafertőzés és a szű okozta károk miatt összesen mintegy 150–160 ezer köbméter fát – jellemzően feketefenyőt – kellett teljesen kivágni 2013–14-ben. Ezek zöme az utóbbi száz évben telepített fenyves, de jelentős mennyiségű (50–60 ezer köbméter) a cseris. A szárazság mintegy 4000 hektárra terjedt ki.

A szakemberek a területen a korábbinál természetesebb élőhelyt kívánják kialakítani. A kivágott fák helyét molyhos tölgy, viágos kőris, valamint cser foglalja el. Lesznek olyan területek, ahol a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság irányelveinek megfelelően nyílt és zárt sziklagyepet alakítanak ki, ezek nagysága meghaladhatja a tíz hektárt.

Az erdőfelújítás óriási feladatok elé állítja a Keszthelyi Erdészeti, ezért örömmel vették a WWF Magyarország megkeresé-

Százezer csemetét ültetnek a Keszthelyi-hegység azon területeire, amelyek kipusztultak

sét. A Bakony-erdő Zrt. és a WWF (Világ Természeti Alap) Magyarország egy hároméves programot tűzött ki maga elé, amelyben vállalták, hogy százezer darab csemetét közösen ültetnek a Keszthelyi-hegység azon területeire, amelyek a korábbi években a szélsőséges időjárás és az aszály miatt kipusztultak. A csemeték

a WWF Magyarország ajánlotta fel, a kivitelezési munkákat a Bakonyerdő Zrt. örömmel vállalta. A klímaváltozás erdőkre gyakorolt hatása miatt elsősorban őshonos és szárazságtűrő fajokkal kívánják megvalósítani az erdőfelújításokat, ott ahol mesterséges erdőstípusra is sor kerül. 2016 őszén és 2017 tavaszán megtör-

téntek a kivitelezési munkák, és a csemeték egy részét, mintegy 33 ezer darabot már elültették. A munkában lelkes önkéntesek – az Yves Rocher Alapítvány mintegy 50 munkatársa – is részt vettek. A kozmetikai cég alapítványa a természet és az emberiség elkötelezett híve. A program idén ősszel és jövő tavasszal folytatódik.

XXI. Pápai Agrárexpo

Remekül sikerült az agrárexpo a Bakonyerdő Zrt. számára, ugyanis a vállalat több elismerést is megszerzett a kiállítás három napja alatt.

Idén is május közepén tartották a nagyszabású rendezvényt, melyen a vállalat természetesen részt vett. A rendezvényen százezreket látogatót üdvözölhettek a munkatársak a standon. A szombati Veszprém megyei vadásznapon a szo-

kásokhoz hűen díjak átadására is sor került. Istvánffy Alexandra kolléganőnk kimagasló szakmai munkájáért Nimród-érmet vehetett át. A vadásznapon meghírdetett főzőversenyen a Bakonyerdő Zrt. csapata a fődíjjal térhetett haza. Vasárnap hagyományteremtő céllal elsőként rendeztek focibajnokságot az expón, melyen a Bakonyerdő focistái szintén nagy örömmel indultak.

Szövetségi segítséggel

Az újabb közjóléti beruházások a Magyar Természetjáró Szövetséggel karöltve végzi el a vállalat.

A kormány döntése értelmében az állami erdőgazdaságok a különböző vidékfejlesztési pályázatokon nem indulhatnak (erdőgazdálkodási, közjóléti témakör). Ellenben lehetőség van GINOP-

pályázaton indulni, ahol a Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) pályázhat mint konzorciumvezető, melyben konzorciumi partnereként a Bakonyerdő Zrt. is részt vehet. Az MTSZ különböző, már meglévő turisztikai attrakciókhoz kapcsolódó, gerinchálózatra felújítható közjóléti beruházásokra kíván pályázni.

(Folytatás az 5. oldalon.)

Munkánk az eljövendőbe tekint

Rövid összefoglaló az erdőtörvény változásairól, azok értelmezéséről

Egy teljes magazint meg lehetne tölteni írásokkal, ha minden elemében, várható hatásában értelmezni kellene az Erdőtörvény elfogadott módosítását. Erre sajnos sem terjedelmünk, sem ismeretünk nincsen elegendő, így szemelvényesen, az adott szakasz hivatkozásával kényszerülök rövid ismertetést adni. Egészen biztos, hogy sokan keveslik a változásokat, többen előremutatónak, mások visszalépésnek tekintik; fog kapni dicséretet és kritikát bőségesen, de meggyőződésem, hogy a fenntartható erdőgazdálkodást tekintve, összességében érdemes volt végigvezetni a törvény módosítást.

Bátran ki lehet állni minden olyan kritikával szemben, ami vitatható erdőféltéssel „farkast kiált”, mert – különösen az állami területeken gazdálkodóknak – kiemelt korlátozásokat, kötelezettségeket tartalmaz a törvény.

Bizonyos, hogy lehetne még mindenben csiszolni, fogalmakon, kifejezéseken pontosítani. Amennyiben sikerül megvalósítani, hogy az alkalmazásban mind a gazdálkodók, mind az őket irányító, ellenőrző szervezetek ne a betűket, hanem a mondatokat olvassák, akkor legalább olyan, ha nem jobb erdőket hagyunk utódainknak, mint amilyeneket elődeinktől megörököltünk. Ha valaki képes a szavak betűi fölé emelkedni, jól megérti, hogy a hivatásának élő erdőzést nem az adott pillanat embere. A múlt örökségével bánik, és mindig az eljövendőre tekint. Ez egyértelműen kiolvasható a törvényből.

Törődékesen, elsősorban a kedvező elemeket kiemelve, a legfontosabb új fogalmakat tekintve szemelvényeztem. Tudatosan nem kerül szó az erdők használatával kapcsolatos változtatásokról, mert ennek hatásai, az új elemek (például erdőkezelés) bevezetése egy önálló lapozmatot igényelne, és némi látókői képesség sem ártana hozzá.

A céloknál – 1. § (c) – egyértelműsített elem, „az erdőgazdálkodás vidéki gazdaságban betöltött szerepének” hangsúlyozása, amit mi a mindennapjainkban megélünk, de kérdés, hogy a minket értékelők mindig figyelembe veszik-e ezen szempontot. Nem lehet rezervátumcsemmel élni a Kárpát-medencében, de átolvasva a teljes szakaszt megértjük, hogy a tudatos erdőgazdálkodás képségeinkben a „megfelelő összhangot teremve az egészséges környezethez és a tulajdon-

hoz fűződő alapjog érvényesítésére”. Mindezt megerősíti a 2. § megtartása, és kiemeli az állami erdők szerepét.

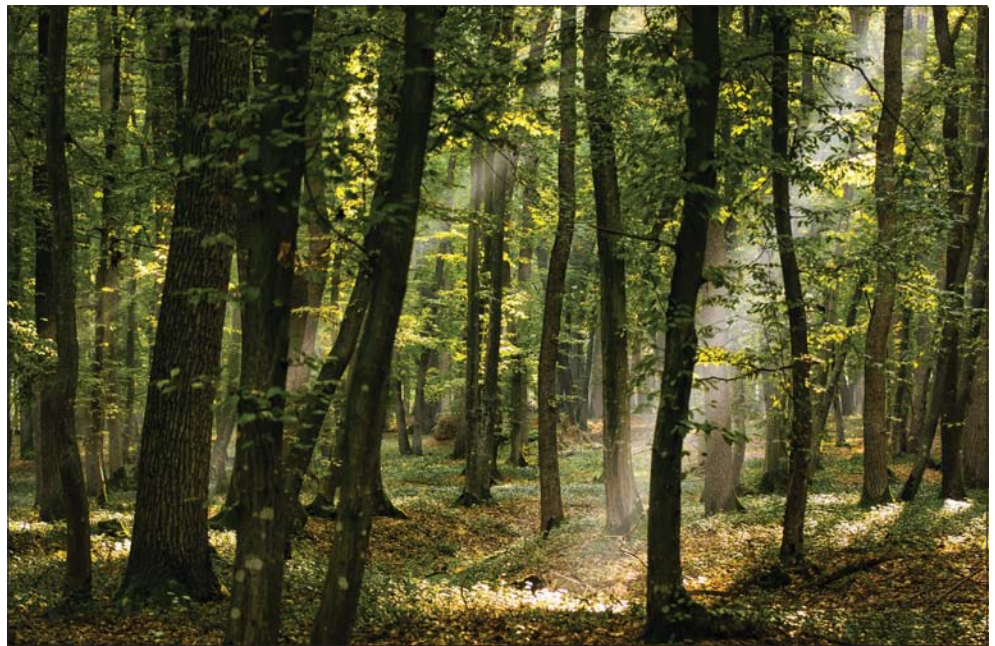
A törvény hatályával kapcsolatos rendelkezés – 4. § – egyértelműsíti a korábbi értelmezési zavarokat. Kérdéses azonban, hogy a nyilvántartásokra milyen szabályrendszer fogalmaznak meg a végrehajtási rendeletek (Vhr.).

A fogalmak között egyértelműsítés történt, és legjelentősebb, hogy az „erdei fajok” mint fogalmi elem és ennek kategorizálása megtörtént. Ki kell emelni az „intenzíven terjedő faj” és a „természtbe vonható idegenhonos faj” elkülönítését, ami segít a klímaváltozás okán bekövetkező termőhelyi változások követésében, hiszen jól tapasztaljuk, hogy a legtöbb „őshonos faj” jelentős pusztulással jelzi a megváltozott klímátikus hatásokat. Csak bízni tudunk abban, hogy a Vhr.-ek részletszabályai nem jelentenek majd gátat a természetbe vonható idegenhonos fajok alkalmazásában.

Új elem a „felnyitott erdő” kategória – 6/B. § (1) – megfogalmazása, amelynek bevezetése összetett gazdálkodási kérdéseket vet fel, különösen a védelmi, közjóléti, vadgazdálkodási feladatokkal összhangban. A „felnyitott erdő” eszközrendszerének meghatározása – 6/A. § – egyértelműsíti a fogalom alkalmazhatóságát.

A 2009-ben bevezetett természetességi állapot értelmezése továbblépett az állapotmeghatározás. A módosítással nem egyszerűen a kedvezőtlen irányú változás tiltása, hanem a megkövetelendő állapot jelenik meg a 7. §-ban: „természetességi állapotot vonatkózó alapulvadás”. A hatóságnak jelentős eszközrendszerrel határoz meg ez a szakasz.

A faanyag erdőben történő mozgata, kiszállítás jelentősen változott az elmúlt évtizedekben. Az eszközök, gépek kapacitásnövekedését nem lehet megállítani, hiszen az élő munkát terhelő nehézségek itt hatványozottan jelentkeznek. Nem lehet ma megoldani a feladatokat fejlett erdészeti feltároló hálózat nélkül. A folyamatos erdőborítással kapcsolatos elvárások igénylik a gyakoribb visszatéréseket, fontos a talaj védelme, ezért üdözlendő, 15/A § (1) rendelkezése, miszerint „Épített közéleti nyomon vízvezetést szolgáló műtárgy, valamint – összességében legfeljebb az út hosszának 10%-át elérő mértékben – hulladékot nem minősítő javító anyag elhelyezhető.” A módosítás a 27–28. §-a esetén jelen-

A tudatos erdőgazdálkodás képes erdeinkben a megfelelő összhangot teremve az egészséges környezethez és a tulajdonhoz fűződő alapjog érvényesítésére

tős korlátozásokat határoz meg védett természeti és Natura 2000-es területek esetén. A jelenlegi erdőtervezéseket nagyon eltérően – olykor megmagyarázhatatlanul – határozzák meg a vegetációs időszak fogalmát. Ezen időszak fakitermelési tevékenységnek tiltása rendkívüli szervezési és foglalkoztatási nehézségeket jelent az erdőgazdálkodásban. A törvény egyértelműsíti a korábbi zavarokat, a „7. § (1) bekezdés a)–d) pontjában foglalt természetességi állapotú erdő esetében és április 1-jétől július 15-éig terjedő időszakban” határozza meg. Ezen szakaszok rendezték a jelenleg vitatott fellelt, rögzített élőhelyű fajokra vonatkozó területi, időbeni korlátozások követelményeit. Ugyan a törvény lehetővé teszi a Vhr.-ek eltérő szabályozását, de remélhető, hogy a jogalkotó kellő mérlegeléssel kezeli a felhatalmazást. Míg nagyon lényeges, ezért érdemes idézni: „28/A. § (3) Az erdőgazdálkodás 27. §-ban, 28. §-ban, vagy (1) bekezdésben foglaltakat meghaladó korlátozására az erdőgazdálkodóval való megállapodás alapján kerülhet sor.”

Az üzem módok fogalmi változása nem pusztán az elnevezésben

tükröződik – szálalóól örökérdő, átalakítóól átmeneti. A végrehajtási rendelet itt is rendkívül fontos, mert ezekben az üzem módokban „örökérdő-fenntartási terv” vagy „átalakítási, illetve erdőfelújítási terv” benyújtási kötelezettségét – (7) bekezdés – rendeli a törvény, és ezen tervek készítéséhez eddig csak kevés támpont adatot. Az az új elem, miszerint „Átmeneti üzem mód esetében az erdőfelújítási időszak lehetséges elhúzása érdekében a véghasználati és erdőfelújítási tevékenységek térben, ...legfeljebb 1,5 hektáron egybefüggő, erdőfelújítási kötelezettség alatt álló, végvágtott területeket keletkeztető véghasználatokra kerül sor...” – egészen jelentős kihívások elé állítja az ebben az üzem módban gazdálkodókat. Nem ismert az egybefüggő feltételek rendszer, és fényképes fajok esetében, rossz vízgazdálkodású termőhelyeken ezen korlát szinte elhanyagolható az üzem mód alkalmazását. Az átmeneti üzem módban az „erőfelújítási terv” készítése kötelezetté egészen új elem. Az erdőfelújítási üzem mód megújító vágások és szálaló vágások esetén nehezen tervezhető. Az újulat megjelenése, a termések ciklikussága megváltozott a klímátikus hatások okán. Sokszor egy nyár végi aszály jelentősen befolyásolja a rákövetkező év kedvezőnek induló makktermését, így a tervezettség még az egymást követő évekre is nehezsékes. Az örökérdő-üzem mód több mint egymást követő szálalás fahasználatok végrehajtása. Nyilvántartási rendszereink, fakészlet-becslési módszereink, az erdőnevelési szokványaink alapvetően a vágásos erdőalakban, módszerekben gyökereznek. Nem lesz egyszerű feladat a Vhr.-alkotásban, hogy a szabályrendszerek ne terjedjenek túl a mindennapok tevékenységének támogatásán, ne elmenteket, hanem tartható kereteket és ellenőrizhető feltételeket szabjanak.

A közéleti erdőtervezésre vonatkozó fejezet – 33. § – olyan lényegi változást ment keresztül az eljárásrendet tekintve, hogy erre nem lehet most kitérni. A legfontosabb, hogy „(1) Az erdészeti hatóság ...a) igazgatási tevékenység keretében... ab) összegyűjti ... az erdőgazdálkodók kö-

vetkező időszak erdőgazdálkodására vonatkozó javaslatát”, így az erdőgazdálkodóknak egyértelműsített lehetősége (köteletség), hogy felkészülten vegyen részt az erdőtervezés folyamatában, legyen megalapozott javaslata. „38. § (3) Az erdészeti hatóság az Adattárban az erdő faállományának fatérfigatára, továbbá ezzel összefüggésben az erdőterv érvényességi időszakában elvégzendő vagy elvégzendő fakitermelés fatérfigatára vonatkozó adatot csak tájékoztató adatként tart nyilván.” Ez a rendelkezés olyan radikális változás, amely lényegében érinti a mindennapok erdőgazdálkodását. A Bakonyerdő Zrt. felelős vagyongazdálkodása nem nélkülözheti a valós erdőfeltárlást. A tartamosság biztosítása, az éves feladatok tervezése megköveteli, hogy munkánk tárgyát, erdőgazdálkodásunk eredményét, az erdő előlégsége módon ismerjük. Társaságunk műszerbeszerzéssel megkezdte a felkészülést. GPS-eszközöket, terpei alkalmazásokat (térképet, erdészeti tervek) kezelő telefonokat, fahagasságmérőket, relaskópot is tartalmaz az idei beruházás, de az eszköz csak az egyik oldal. A másik fontosabb, mert hozzáértő kollégák nélkül nem lesz értékelhető eredmény. Vagyis a neheze még hátra van, mert a használat, annak (akár szoftveres) támogatása nagyon új kihívás.

Az éves erdőgazdálkodási tevékenység gyakorlása 41–42. §, vagyis a bejelentések rendszere jelentős elemekben módosult. Az előző bekezdésben láthatuk, hogy a fatérfigat az Adattárban tájékoztató jellegű, azonban a napi felgyelmezett feladatellátás, különösen az EUTR-szabályok elvárásai szigorú kötelemetek adnak, leginkább a fakészlet tekintetében. A Vhr.-ek szabályozói itt nagyon lényegesek lesznek, hiszen nem tisztázott, mit és hogyan kell bejelenteni az erdészeti hatóságnak. Talán megoldódik a mai helyzet értelmezési zavarainak tömege, és elvonulnak a fenyegetettség viharfelhői a tisztességes erdőgazdálkodók fölül. Kiemelendő a kivárási idő lecsökkentése, a bejelentési mentesség egyértelműsítése, az egészségügyi termelések egyszerűsítése.

Az erdőfelújítási feltételek rendszer lényegi elemeit tekintve nem

változott. A Vhr.-ek nagyon meghatározóak, amint ezek ismertté válnak, érdemes lesz a témára egy önálló értelmezést adni. Egészen új elem, és messzemenő hatásai várhatók, hogy teljes körűen kötelező az erdőgazdálkodóknak az évenkénti erdősítés állapotértékelése: „51. § (11) Ha az erdőfelújítási műszaki átvételére a (10) bekezdésben foglaltak szerint (hatóság általi – a szerk.) nem kerül sor, az erdőgazdálkodó az erdőfelújítási állapotát évente, tárgyév október 31-éig bejelenti az erdészeti hatóság részére.” Mit jelent ez pontosan? Még idén talán megtudjuk. A bejelentés lehet annyi is, egy kollégát idézve: „a hegység jó”, és lehet teljes körű műszaki átvétel E-lap megküldésével. Társaságunk felkészülve várja a részletszabályokat, hiszen a korábbi években megkezdtük erdősítéseink értékelését, megvásároltuk, vezetjük az ehhez szükséges adatbázist, rendelkezünk az üzemeltetéshez szükséges alkalmazással (ESZR).

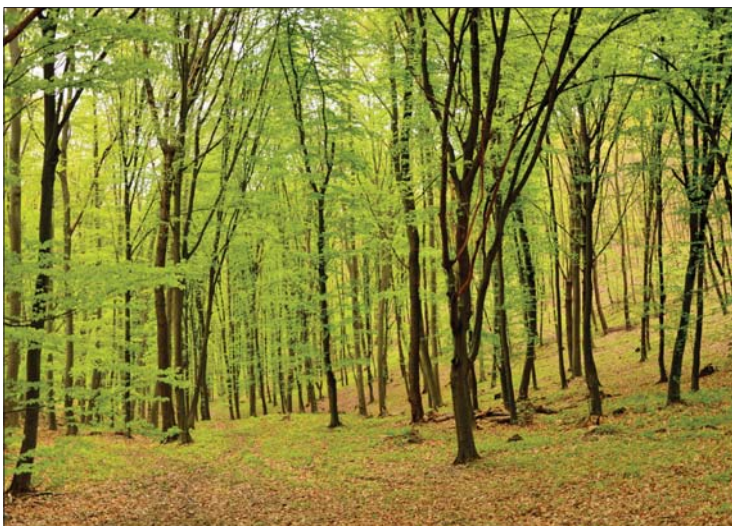
Új elem az erdei haszonvételek között, a „68. § k) az erdei feltétel” megjelenése, ami nagyon korlátozottan, de lehetővé válik.

Régi anomáliát szüntet meg a 70. § változása, ami végre a fakitermelést egyértelműsíti, „ide nem érve az erdőfelújítás érdekében végzett vágástakarítást és a rakodókról végzett szállítást.”

Remélem, a kedves olvasó, miután végigolvasta ezen sorokat, kíváncsi lett a teljes szövegre, mert a terjedeleme korlátozott. Tisztelettel ajánlom a FAGOSZ honlapján elérhető összeszerkesztett változatot (<http://www.fataj.hu/2017/05/31/2017-06-02-Evt-2017-05-16-modositasi-ankkal.pdf>), ami természetesen csak segédlet, de kiválóan bemutatja a változásokat és a hatályba lépéseket.

Felhívom minden kolléga figyelmét, hogy innenől kezdve szeptember 1-jén nem csak a vadászati szezon meghatározó dátuma lesz! Ha az iskolásoknak nyárra van kötelező olvasmánya, mi sem maradhatunk paragrafusok nélkül; de ne feledjük, próbáljuk meg ne a betűket, hanem a mondatokat, esetleg a bekezdéseket olvasni!

Üdv az erdészeknek!
Jagicza Attila

A hivatásának élő erdőzést nem a pillanat embere: a múlt örökségével bánik és az eljövendőre tekint

Eltérő szemlélet

Más területről érkezett a megoldás

(Folytatás az 1. oldalról.)

Mindent kiegészíti a *Jagicza Attila* vezetete szakirányítási erdészeti tervezési osztály. A kedvező tapasztalatok birtokában ugyanezt a modellt próbálták bevezetni a faipar gyártás és kereskedelem területén is.

Varga László elmondta, a faipari főmérnöki poszt betöltését is belülről akarták megoldani, mert nehéz ma hazánkban több évtizedes szakmai tapasztalattal rendelkező faipari mérnököt találni, olyat, aki hamar átlátja az itt végzett munkát. A vállalat sem dúskál faipari mérnökökben. A megoldást egy véletlen egybeesés kínálta. Tudomására jutott, hogy Pauer Károly – akit még az egyetemről ismert – 33 év munkaviszony után távozott a Balaton Bútorgyártárról. Ekkor gondolkodott el azon, hogy kívülről érkezett szakember olyan kézenfekvő megoldásokat kínálhat, amelyek ugyan itt hevernek előttünk, de egyfajta automatizmus miatt ezt nem vettük észre. Az ő ismereteinek, tapasztalatainak köszönhetően kibukhatnak a rendszerből azok a problémák, amelyeket orvoslani kell. A beszállítások során olyan gyakorlati kérdéseket tett fel – elavult technológia, csökkenő munkaerő –, amikre sürgősen

választ kell adni. Az új főmérnök április 1-jétől dolgozik a cégnél.

A vezérigazgató úgy tapasztalta, hogy Pauer Károly nagyon könnyen megtalálta a közös hangot a központban dolgozókkal éppúgy, mint a két gyáregység vezetőivel. A munkódtétellel kapcsolatban tett észrevételeivel több esetben kimozdult a holtpontról. E rövid idő alatt is bizonyította rátermettségét.

Varga László arról is tájékoztatót, hogy a Soproni Egyetemmel aláírtak egy együttműködési szerződést. Tanulmányterv keretében fogják a Franciavágási Fűrészgyár Gyár hatékonyságát és a termelt választékok körét vizsgálni, hogy megtudják, mely szintig szabad feldolgozni a faanyagot.

Eddig a raklaptól kezdve a keféfán keresztül nagyon sok mindent készítették a gyárban. Van azonban egy olyan pont, ameddig még érdemes feldolgozni a faanyagot, tovább viszont már nem. A parkettagyárban a folyamatban lévő beruházások jobb megvalósításáért is együtt dolgoznak. A fedőréteg-beruházás folyamatban van, a gépeket megrendelték, egy részük már a helyszínen szerelik. A csarnokon a beruházáshoz szükséges építészeti, épületgépészeti átalakításokat elvégezték.

A parkettagyár további korszerűsítése elengedhetetlen

Nagy tapasztalatú szakember

Pauer Károly tölti be a faipari főmérnöki posztot

A faipari gyártás szervezésében nagy tapasztalatokkal rendelkező kollégát neveztek ki az újonnan létrehozott faipari főmérnöki posztra. Pauer Károly 33 évet dolgozott a Balaton Bútorgyárban, ahol végigjárta a szakmai lépcsőfokokat.

Sopronban, az Erdészeti és Faipari Egyetemen szerzett faipari mérnöki diplomát. Első munkahelye a veszprémi Balaton Bútorgyár volt, 1983-tól. A munkakezdést követő három hónapos szakmai felkészülés során megismerhette az egész gyárat. Minőségi átvétőként indult szakmai karrierje, majd művezető lett. A székgyártási technológiai folyamatok felét 1989-ben költöztették ki a belvárosból a Házgyári útra. Az új telephelyen üzemvezetőként 120 ember munkáját irányította, biztosította, szervezte az üzem zavartalan működését. Később az anyagbeszerzést is hozzá csatolták. 2006-ban a teljes gyárat áttelepítették. Ettől kezdve műszaki igazgatóként tevékenykedett.

Elmondta, a Bakonyerdő Zrt.-hez egy véletlen folytán került. Amikor távozott a cégtől, írt egy körlevelet egykori partnereinek, így a Bakonyerdő Zrt.-nek is. Ez az e-mail eljutott Varga Lászlóhoz is, aki megkereste. A vezérigazgató arról tájékoztatta, hogy szeretné létrehozni a faipari főmérnöki munkakört. Ezt a felkínált feladatot fogadta el.

A faipari főmérnök elmondta, hogy feladata a Bakonyerdő faipari gyártási folyamatainak, kereskedelmének összehangolása; a faipari ágazat jövedelmezőségének javítása – hiszen az árbevétel fajsúlyos, nagysága a cég teljes bevételének a felét teszi ki –; a termelői egységek hatékonyságának emelése, a munkafolyamatok elemzése; a piaci struktúrák vizsgálata, újabb területek felkutatása, bekapcsolása; a folyamatban lévő beruházások koordinálása, a

Pauer Károly feladata többek között a vállalat faipari gyártási folyamatainak, kereskedelmének összehangolása, valamint az ágazat jövedelmezőségének javítása

távlati célok előkészítése. Az erdészeti vonalhoz hasonlóan ki kell alakulnia egy szervezeti struktúrának, ahol a gyáregységek viszonylag önállóan működnek, mégis egymás keze alá dolgoznak.

Az eltelt két hónapban azt tapasztalta, hogy szakmailag felkészült, jó szakemberek dolgoznak mindkét faipari gyáregységnek. Jól képviselik a saját egységeiket, csakhogy az alapanyag-

beszállításnak, a gyártásnak, a kereskedelemnek egységben kell dolgoznia. Közöttük kölcsönhatások vannak, a kereskedelmi árak kialakítása nagyban függ a gyártás hatékonyságától. Ha az árak nem jók, alacsonyabb a forgalom, és ez visszahat a termelésre.

Jelezte, a korábbi évek törekvése az volt, hogy a Franciavágási Fűrészgyár Gyár minél nagyobb arányban szolgálja ki a Befag Par-

kettagyárat. A társ-erdőgazdaságok éppen ezért szállítanak fát Franciavágásra, hogy legyen megfelelő mennyiségű és minőségű faanyag. A beruházások is annak érdekében történtek, hogy Zalahalápot mind jobban ki tudják szolgálni. Azt azonban látni kell, a zalahalapi igényeket Franciavágás nem tudja teljesen kielégíteni, így a parkettagyárnak más honnan is kell vennie alapanyagot. Ugyanakkor a fűrészgárgyár sem állhat egy lábán, éppen ezért vannak külföldi partnerei, amelyeknek szállít. E téren meg kell találni a kellő egyensúlyt, és a termelékenységet fokozni.

Mindkét gyár üzleti alapon működik, azaz a beszállítások piaci alapon történnek. Erre különösen tekintettel kell lenni, amikor a két gyár termelését harmonizálják.

Zalahaláppal kapcsolatban elmondta, a jelenlegi kapacitással le lehet gyártani évi 700–750 ezer négyzetméter parkettát. A folyamatban lévő beruházással mindent sokkal stabilabban, hatékonyabban lehet biztosítani. A jelenlegi gyártási gépsor elavult, időszerte a váltás, illetve új technológiákat lehet bevezetni, így a kézi munka egy részét is ki lehet váltani.

A technológia olyan lesz, hogy a faanyag a rakat megbontásától végigmegy a gépsoron. Ehhez csatlakoztatják a meglévő lamellafeldolgozó sort egy korszerű válogató-osztályozó berendezéssel. A további 2-3 éves távlati cél között pedig a préstechnológia megújítása is szerepel.

Végeztül az új szakember kifejtette, hogy a Bakonyerdő földrajzi és technológiai adottságait elfogadva, az azokban és a piacon rejlő lehetőségek legjobban történő kihasználásával szeretné a munkáját végezni.

Kiváló csapatba került

Némethi Kálmán az erdészet élén

Miután dr. Szekrényes Tamás feljebb lépett a vállalati ranglétrán, balatonfüredi erdészeti igazgatónak Némethi Kálmánt neveztek ki.

Némethi Kálmán 2003-ban végzett az egyetemen. Erdőtervezőként dolgozott egy évet az akkori Állami Erdészeti Szolgálatnál. Ezt követően, 2005. január 1-jével lépett be a Balatonfüredi Erdészethez. Először műszaki vezető volt, majd a tavalyi átalakítást követően erdőgondnokként folytatta a munkát. Az erdészetenél mindig is jól érezte magát, nagyon jó csapat alakult ki Balatonfüreden. A szakmában is megtalálta a számitásait. 2013-ban Veszprémbe költöztek, ami azt jelzi, végleg lehorogonyoztak a cégnél.

Elmondta, az előléptetést meglepetésként élte meg. Horváth Iván távozásának bejelentése után csak találgatták, ki lehet az utód. Pontosan emlékezett: egy hétfői napon 18.30-kor csörrent meg a telefonja. Főnöke, dr. Szekrényes Tamás hívta, aki elmondta neki, hogy elvállalta a vezérigazgató-helyettesi posztot, a vezérigazgatóval pedig arról beszéltek, hogy ő lehetne az utóda a füredi erdészet élén.

Abban maradtak, hogy másnap reggel találkoznak a füredi irodában. Elismerte, nem kellett sokat gondolkodnia, mert egy ilyen lehetőségre nem lehet nem mondani.

Jelezte, az új beosztással a munkája nagyrészt megváltozik.

Eddig kizárólag szakmai tevékenységet végzett, az erdészeti igazgatói feladat pedig egyfajta menedzsereség is: irányítás, emberekkel való foglalkozás, kapcsolattartás a hatóságokkal, polgármesterekkel, civil szervezetekkel, és a többi.

Némethi Kálmán a monostorapáti erdészettel történt kibővülés után is füredi részen maradt mint erdőgondnok. Például a vad-

pott. A két erdészet egyesítése megtörtént, ma már csupán adminisztratív finomításokról van szó. Annnyiban viszont nincs változás, hogy továbbra is Tamás a főnöke, és ha megakad valamiben, ugyanúgy fordulhat hozzá, mint eddig, megkapja a segítségét. A kollégák számára is meglepetés volt ez a személyi változás, de jól fogadták. Nincs a csapatban szétválás, továbbra is egy irányba mennek, mint eddig.

Némethi Kálmánnak nem kellett sokat gondolkodnia, így ilyen lehetőségre nem lehet nem mondani

Nem menekül a feladat elől

Az erdőgazdálkodás és a faipar egyensúlyáért dolgozik

A távozó Horváth Iván helyére dr. Szekrényes Tamást neveztek ki termelési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettesnek. Hitvallása és meggyőződése szerint a cég biztos és megnyugtató jövő előtt áll.

Varga László felkérése váratlanul érte dr. Szekrényes Tamást. Amióta végzett az egyetemen, közel 19 éve, a Balatonfüredi Erdészetenél dolgozott. Műszaki vezetőként kezdett, majd 16 éven át irányította az erdészet munkáját. Úgy gondolta, nyugdíjba is innen fog menni. Őt mindig is a feladat érdekelt, sosem menekült a munka elől. Amikor a vezérigazgató megkereste, nagy kihívást látott a feladatban, ezért igen rövid időn belül igent mondott. Hozzátette, ez egy olyan jellegű döntés, amit a háterszág nélkül nem szabad meghozni, de a család minden tagja támogatja.

Április 13-ától tölti be a posztot, ami egészen más jellegű, mint amit korábban végzett. Elmondta, a beosztással sem szaktudat, a szakmájától, sok minden más mellett ezzel is kell foglalkoznia. Legnagyobb kihívás a munkájában: a Bakonyerdő Zrt. és jogelődjei mindig akkor voltak sikeresek, amikor az erdőgazdálkodás és a faipar ésszerű összhangban tudott együtt dolgozni. A Bakonyerdő Zrt. hazánk legnagyobb erdőgazdasága, ahol hatalmas súlyt képvisel a faipar. Ha a két fő ágazat nem tud szakmailag, emberileg szimbiózisban működni, akkor prob-

lémák keletkeznek. Gyakorló erdészeti igazgatóként azt tapasztalta, hogy kezdett egyből pusztává válni a vállalat, ezt a folyamatot pedig meg kell állítani. Vezetőként ezért sokat tud tenni. Nagy az igény az erdészetenél arra, hogy a megfelelő szakmai támogatásokat megkapják, a beruházásokat el tudják végezni. E téren napi szintű kapcsolatot tart velük. Dr. Szekrényes Tamás egyfajta kapocs is kíván lenni a vezérigazgató és az erdészetek között. E rövid idő alatt is az érezhető, hogy az erdészeteknél dicsérendő elánnal dolgoznak, gondtalanul megy a munka, legyen szó műszakról, közjóléről.

Szerencsés helyzetben van, hiszen az erdőgazdálkodási munkát belülről ismeri. A faipari tevékenységhez Pauer Károly személyében pedig kapott egy kiváló, tapasztalt munkatársat. Egyébként nem idegen számára a faipar, hiszen édesapja Franciavágáson dolgozott, odahaza pedig a műhelyben sok időt töltött, ebből kifolyólag mindig is tisztelte azokat az embereket, akik a fa feldolgozásával foglalkoztak. A vállalatnál a faiparban is sok jó kolléga dolgozik. Szerinte a döntéseket vezetői szinten meg kell hozni, és az irányítás mellett lehet hagyni őket dolgozni. Mindkét ágazatnak éreznie kell a törődést, a segítséget, a támogatást. Al-

Dr. Szekrényes Tamás szerint a cég biztos és megnyugtató jövő előtt áll

tala nagyon szeretett terület a vadgazdálkodás, erre most kevesebb energiája marad, de a vígvízó személt rajtuk tartja.

Az a célkitűzése, hogy az erdőgazdálkodás és a faipar stabil egyensúlyt, összhangját megteremtse. Ehhez az elmúlt időszakban jó lépések történtek. A munka elvégzéséhez olyan szellemi kapacitásra, szakemberekre támaszkodhatnak, hogy a lendület nem törhet meg.

Mindcheg a megfelelő tőkeerő is a rendelkezésükre áll. Hitvallása és meggyőződése szerint ezért a cég jövője biztos és megnyugtató.

Kiváltják az olajat

Visszatekintés a finnországi biomassza-tanulmányútra

A Földművelésügyi Minisztérium és a Finnország Kereskedelmi Iroda együttműködésének köszönhetően 2016 áprilisában magán- és állami erdőgazdálkodókból, energetikusokból és kutatókból álló szakmai csoport ismerkedhetett meg az erdei aprítékon alapuló biomassza-hasznosítás elméleti és gyakorlati tapasztalataival a Karélia tartományban található Joensuu-ban.

Timo Tahvanainen, a Joensuu-ban található Tudományos Park Erdészeti és Megújuló Energia Divízió menedzsere volt a főszervezője egész heti szakmai programjainknak, melyek fő célja faalapú biomassza vágásterületi kitermelési, készletelési, szállítási paramétereinek, hatékonyságának, gazdaságosságának, valamint energiatermelési lehetőségeinek vizsgálata volt. Az útról Gábor fahasználati termelési előadást számolt be lapunknak.

Az első nap délelőtti külön-ből előadásokon keresztül mutatták be számunkra a szervezők az Olajmentes Észak-Karélia Programot, melynek fő célja, hogy a fűtésre használt évi 65 millió liter olaj elégetését 2020-ra teljesen kiváltás faalapú tüzelőanyagokkal, valamint 2030-ra teljesen megszüntön a szállításban évi 140 millió liter fosszilis tüzelőanyag felhasználása, amit biotüzemanyagokkal és elektromossággal terveznek megvalósítani. Ezenkívül bemutatták még a finn energetikai rendszerben történő fűtéses felépítését, a megbízható és költséghatékony nyersanyag biztosításának módját, valamint a Fortum energetikai cég joensuu-i erőművének működési modelljét. Nagy hangsúlyt fektetnek a megújuló energia termelésére, ami Észak-Karéliában az összes energia 67 százaléká, ebből 50 százalék a faalapú energia. Délután a Fortum Joensuu (200 MW) és az Eno Energy erőművet mutatták be nekünk. A bejárások során megismerkedhettünk a beszerzés folyamataival, a fakitermelés,

A nurmesi KME Oy 4 megawattos erőműve

korán az ipari célú faanyagot maximum 200 kilométeres, az energetikai célú faanyagot pedig maximum 100 kilométeres távolságig szállítják el. A hatékonyságot nagyban tudja növelni a régió fejlett és nagy teherbírási úthálózata, amely lehetővé teszi a 76 tonna össz-gördülő tömegű alapanyag-szállítást is. A nap második részében Finnország legismertebb természetvédelmi területére, a Koli Nemzeti Parkba tettünk egy rövid kirándulást.

Április 8-án a terepi program Nurmes városában folytatódott, ahol a Karjalan Metsä Energia (KME Oy) cég hőellátást biztosító 4 MW-os kiserőművét és annak folyamatos alapanyag-ellátást biztosító faterminálját tekintettük meg.

Ezt követően az Észak-Karélia Faipari Képzési Szakiskola képzési rendszerével ismerkedhettünk meg, valamint az abban fontos szerepet játszó erdészeti gépszimulátor tannuhely kipróbálásával nyertünk betekintést az ottani gépkezelői oktatás színvonalas tananyagába. Az iskolához tartozó szerelőműhelybe betekintve láthattuk, hogy a tanulók a gépkezeléstől a gépek szerelése magas szintű gyakorlati oktatásban részesülnek. Az iskola gépparkjába több harvester és

forwarder, valamint rakodógépek is tartoznak, melyekkel a tanulók a közeli állami és magán-erdőkben szerezhettek rutint.

A nap zárásaként Kuittila (magán) Farm kis-kapcsolt faaprítékkal működő Volter technológiájú erőművét és a működéséhez szükséges prémium minőségű faapríték tárolását és szállítását mutatták be a szervezők. Azt fontos megemlíteni, hogy az ilyen kis családi erőművek kivitelezését a finn állam is támogatja. A hazafele út kicsit kalandosra sikeredett, mivel a fele társaságnak elkeveredett a repülőjegy-foglalása, így másnap egy kis városnézésre Helsinki-ben.

Összefoglalva az út nagyon tanulságos volt abból a szempontból, hogy hogyan lehet ezeket a faalapú energiaellátási rendszereket az elejétől – akár a szakemberek oktatásától – kezdve mind gazdaságosan, mind környezettudatosan összehangolni. Természetesen a körülmények nagymértékben meghatározzák az adott régió/ország lehetőségeit, de mindentől függetlenül az itthoni gyakorlatban is jól használható tapasztalatokkal gazdagodtunk, melyek az itthoni környezetben még hosszú távon aktuálisak lehetnek.

Felélesztettük a hagyományt

A Szombathelyi Erdészeti Zrt.-t és az OEE helyi csoportját fogadtuk

Az ezredforduló tájékán létrejött hagyományt élesztettük újra fel 2015-ben, amikor mi tettünk látogatást Vas megyében. Az 1990-es évek végén rendszeres cserekapcsolat volt a két cég, illetve helyi csoport között (részünkről akkor még Keszthelyi Hcs néven). A 2003. évi utolsó, emlékezetes tanulmányút a Monostorapáti és a Balatonfüredi Erdészet területén volt.

A Bakonyerdő Zrt. és az OEE Pápai Helyi Csoportja meghívására az OEE Szombathelyi Helyi Csoportja és a Szombathelyi Erdészeti Zrt. egy napos szakmai tanulmányúton vett részt, melynek házigazdája a Keszthelyi Erdészeti volt.

A vendéglátók részéről Stabán Zoltán helyi csoport titkár köszöntötte őket Szakács István erdészeti igazgató, aki vastaggyökűvel bír, mutatta be a közel 11 500 hektáron gazdálkodó, Zalavártól Sümegen keresztül

kös, tölgyes, majd cseres állományokban tehették fel kérdéseiket, miközben tájékozódhattak a feketefenyvesek száradása okán elrendelt többéves kényszer favágási szünet miatt megnőtt újulat okozta termelési problémákról, fagykárokról, vegyszerezési feladatokról, ezek engedélyezési nehézségeiről.

Az erdészeti szakmai program után történelmi utazásra indultunk Rezi várának romjához. A XVI. században lerombolt vár utolsó „ostromát” a falai közt megbúvó keszthelyi egyetemisták ellen az orosz tankok követték el 1956-ban, megsemmisítve néhány, még ép falat.

A jelen közjóléti célú beruházásai közül elsőként a Gyenesdiáson 2014-ben létesült Természet Ház, majd a már Keszthelyen fekvő Fesztettés Imre Állatkertot néztük meg, osztatlan elismerést aratva. (Közjó: építő ügy, tett, dolog, amely egy – nagyobb – közösség vagy az egész társadalom életét javítja, előre-

Vendégeink bükkféléjűtást is megtekinthettek a bazaltregióban

Badaconyig elterülő, a Keszthelyi-hegységet teljes egészében magában foglaló működési területű erdészeten. A találkozó helyszínét adó, Sümeg városától öt kilométerre található Sarvaly-pihenőt, forrást (mely történetét Varga Lajos kerületvezető erdész ismertette) a Kéktúra-projekt keretében újítottuk fel 2014-ben. A hajdani bővizű forrás az 1930-as években még a homokkőből faragott neoroman stílusú forrásházikóból tört el, amelyet Makay Antal veszprémi püspök (1825-ben halt meg) emeltetett a bazaltból feltört forrás fölé. Sajnos a környék bányászati tevékenysége és az utóbbi évek szárazabb időjárása miatt a forrás vízhozama jelentősen lecsökkent. Sarvaly falu az 1530-as években elpusztult. Háza nagyok voltak: a háromhectáros épület is, amely körültekintően építettek is, amelyek közül a leg hosszabb 36 méter volt. A házakhoz más településektől eltérően pincéket is építettek, vélhetően bortárolás céljára. A falu temetőjének romjai ma is megtalálhatók az erdőben. A forrás közelében van a különleges formájú, nevezetes büffka, az Ördögigafa.

A száraz nyári kánikulában a bazaltregió erdőfelújítási lehetőségeit, nehézségeit mutatta be Horváth Attila és Hoffmann Pál erdőgondnok. Vendégeink bükk-

szí – mint ahogy a Szombathelyi Zrt. fakockáján olvasható.)

A dolomitregió bemutatására egy kiemelkedő pontról, mégpedig az ökoturisztikai pályázat során újjáépített Batsányi kilátóból került sor. A balatongyőri Belpi pihenőből megközelíthető kilátó környéke beszédes fenyő- és cser-fakitermeléseink, problémáink, melyeket részben felelősek a pazar kilitás, a balatoni panoráma.

A tervezett programokhoz tartva magunkat az innen is látható Szigligeti Óvárhoz vezettük az utunk, ahol Szekrényes Tamás termelési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettes köszöntötte vendégeinket. A 182 méter magas Királyné sziklájára hegyen megbúvó, szinte alig ismert óvár rövid, de meredek kaptató lépcsőszerű után tekintettük meg. Építéséről, illetve fel nem épüléséről ellentmondóak a források. A vármotot a Bakony-erdő Zrt. – pályázati forrásokkal is igénybe véve – régészeti felmérés, a falak állagmegóvását elvégzették, valamint egy, a feltételezett őrtornyot megidéző kilátót is építettek.

Az egész napos programot Nemesvits, a Csali szőlőbirtok fejeztük be, kölcsönösen hitet téve a felélesztett hagyomány folytatása mellett.

Baráti fogadtatás Zalában

A Bakonyerdő Zrt. dolgozói és az OEE Pápai Helyi Csoport tagjai az OEE Nagykiszai Helyi Csoport meghívására május 23-án Zalában voltak tanulmányúton. A házigazda a Zalaerdő Zrt. Bánokszentgyörgyi Erdészete volt.

A program szerint a találkozó keddi reggel 9-kor lett volna Sőtörön, Deák Ferenc szülőfalujában. Az „illendőség” kedvéért egy kicsi késéssel érkezettünk meg Deák egykori otthonához, ahol is Varga Attila és Fűr Tamás (az OEE Nagykiszai csoportjának vezetője és titkára) mellett a Bánokszentgyörgyi Erdészeti igazgatója, Pálkás Akos fogadott bennünket, kezdte beszámolóját Bíró János erdészeti tervező. A köszöntő és az erdészeti rövid bemutatása után Cseh Veronika tárlatvezető mesélt Deák Ferenc korábbi lakóházának történetéről, majd azt meg is tekintettük a benne lévő kiállítással együtt (bővebben: <http://sojtor.eu/kalivalok/deak-haz/>).

A kulturális program és egy kis frissítő után Szentpéterföldre utaztunk, ahol megtekintettük a Bánokszentgyörgy 6 C erdőrezervet, mely egy 115 éves kosáryos tölgyes magteremtő állomány. Innét utunk a Szentpé-

terföldi Vadászházhoz vezetett, ahol a felállított sátorban finom ebéd várt minket. Ebéd után beszámolót hallgattunk meg az erdészeti erdő- és vadgazdálkodásáról, illetve megtekintettünk néhány trófeát is, illetve a vadászhatást is felfedeztük.

Következő állomásunk Bázakerettye volt, egy Nagykiszától északnyugatra fekvő kisközség, mely a zalai olajipar első jelentős települése. Az itt kialakult olajiparról, annak múltjáról és jelenéről hallgattunk meg a helyi kultúrházban egy színes előadást (bővebben: <http://www.bazakerettye.hu/>), majd megtekintettük egy még ma is működő mélyszivattyút (olajhimbát).

Egy kis frissítő után folytattunk a következő program-ponthoz, ami Páka község határában volt, ahol is egy hideghárbos bunkerrendszert néztünk meg. Az úgynevezett bunkerturizmus az utóbbi években alakult ki Dél-Zalában, az egykori jugoszláv határ mentén az 1950-es

Vendéglátóink hullott agancsok bemutatójával is készültek Szentpéterföldön

évektől, mintegy 600 kilométer hosszan kiépített védőrendszer bemutatására. A hivatalosan Déli Védelmi Vonal elnevezésű rendszer kiépítésének történetéről Vaski László mondott el több érdekességet (bővebben: <http://www.muraregio.hu/bunkerturizmus/>), majd meg is tekintettük a felújított védelmi rendszer egy részét (négy erődítményt és az

azokat összekötő futóárkokat). Az időjárás szerencsére kitartott a terepi programok során, és csak a buszra szállás után szakadt le az ég, de mire megérkeztünk a Vaski László mondott el több érdekességet (bővebben: <http://www.muraregio.hu/bunkerturizmus/>), majd meg is tekintettük a felújított védelmi rendszer egy részét (négy erődítményt és az

Szövetségi összefogás

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ezeket a beruházásokat 100 százalékban támogatják. A szövetséggel többkörös egyeztetésen vagyunk túl, amely során végül 15 helyszínen fejlesztjük közjóléti objektumainkat. A projektelemek között szerepel a magyarpolányi Ódön-forrásnál található kis faház visszaépítése, a Csurgó-kúti pihenő teljes rekonstrukciója, gázlók rendbetétele a Cuhavölgyben, új pihenők kialakítása: Szücs Pálné pihenő a Rendeki-hegyen, illetve a Jäger-réti pihenő Németbányán, valamint a kupi erdőtümbben több kisebb projekt (Kajetán-házi kisház, erdei játszótér felújítása).

A projekt előkészítésére a pályázatot az MTSZ-nek június 30-ig kellett benyújtania. Az év második felében kell kialakítani a pontos, részletes elképzeléseket, műszaki tartalmakat, az engedélyes terveket elkészíteni, a közbeszerzést lebonyolítani. A kivitelezésre, sikeres pályázat esetén, 2018 tavaszán kerülhet sor.

Az MTSZ összesen öt GINOP-os pályázatot készít elő hét állami erdőgazdasággal, melyek egyik kiemelt területe a Balaton-felvidék és a Bakony térsége, ilyenformán a Bakonyerdő Zrt. több lehetőséget is kap a fejlesztésekre. Így például Vonyarcvashegyen felépülhet egy speciális kilátópont, amely tulajdonképpen egy négy évszázakos menedékház lesz üvegborítású terrasszal, közművel és a hozzá vezető turistautak kialakításával. A balatonarászi Koloska-völgyben, ahol a Balatoni Csillagösvény missziós körút keretében július 20-án celebrál szentmisét Bőjte atya, nagyobbrészt teljesen megújul a népszerű pihenőhely. A szabadtéri misére a Bakonyerdő Zrt. saját forrásból egy közszertélyt épít, melyben helyet kap a Bőjte atyától kapott kisdéd Jézus-szobor. A Bakonyerdő Zrt. által megvalósítandó közjóléti beruházások együttes értéke 153 millió forint.

Bővülő kapcsolatok

A Gyulaj Zrt. három erdészete és a központ érdekeltőlő hőlgydolgozói a nemzetközi nőnap alakalmából kirándulást szerveztek a Balaton-felvidékre. A Levendula Látogatóközpont parkolójában történt találkozás után a Tihanyi Ósevendülés mellett köszöntötte Varga László vezérigazgató és Szekrényes Tamás erdészeti igazgató a vendégeket.

Az általános ismertető után az Apáti-hegy megmászása következett, ahol a nem mindennapi körpanoráma, valamint a védett cseh tyúk-tarj mecsodálása után a dörgőcsei Boldogasszony-templomrom történetével, legendáival ismerkedhettek meg a kollégánk Vajai Dániel erdőgazdónk élvezetes előadásában. A rom bejárását követően Tapolcán, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Tavaszbarlang Látogatóközpontját tekintették meg idegenvezetéssel, gyerekkori élményeket felidéző csónakázással egybekötve.

A közelmúlt két beruházása, a genesiadési Természet Háza Látogatóközpont, majd a mellette, de már Keszthelyen található Festetics Imre Állatpark volt a következő célpont.

Az egyre zordabb idő elviselése mellett kitaró érdekklődéssel övezett napot jó hangulatú vacsora zárta Nemesvítán, a krokodilbortermelő Csali Szőlőbirtokon.

Légi növényvédelem a XXI. században

Az egyszikű gyomok hatékony korlátozása – helikopter segítségével

A bemutatott technológia a helikopterrel egyben nem hétköznapi látványosság a felszállóhelyhez közeli lakosoknak

Az idősebb kollégák által megszokott gyakorlatként végzett „nabuzás” volt a legeredményesebb módja a siskanád visszasszorításának, elsősorban tölgy, illetve cser erdősétek esetében. A több erdészeti alkalmazott ápolási mód része volt a gondos tervezés, előkészítés mellett a soha felvett nem érőnek tűnő várakozás a helikopterrel, hol időjárási okok, hol műszaki problémák miatt.

Az elmúlt években a Pápai és a Devecseri Erdészetre korlátozott helikopterezést idén már négy erdészeti erdőgazdálkodó szervezett be. Az újonnan üzembe helyezett erdőgazdálkodó vállalatok között szerepel a Bőjte atya, nagyobbrészt teljesen megújul a népszerű pihenőhely. A szabadtéri misére a Bakonyerdő Zrt. saját forrásból egy közszertélyt épít, melyben helyet kap a Bőjte atyától kapott kisdéd Jézus-szobor. A Bakonyerdő Zrt. által megvalósítandó közjóléti beruházások együttes értéke 153 millió forint.

S gyomirtó szer helyett immár a Select Super a szár. A 2,0 liter/hektár szerigény legegyszerűsebb elosztására, dozirozására terepi viszonyok között nincs jobb megoldás, mint a légi úton végzett gyomirtás.

Helyesebb, ha inkább gyomkorlátozásról beszélünk, mivel a kezelés lényege a 20–30 centiméter magas friss zöld lombfelületű siskanád növekedésben való megállítás, a gyökérkonkurrencia csökkentése. Semmiképp nem cél a növény teljes elpusztítása, csak a megritkítása, a védett fajafaj tápanyaghoz, fényhez való jutásának biztosítása.

A négy erdészeti (Bakony-szentlászlói, Balatonfüred, Devecser, Pápa) mintegy 450 hektár

tervezett munka elé azonban nem várt akadály görült.

A korábbi években légi mezőgazdálkodási szolgáltatást végző vállalkozók lejáró engedélyük meghosszabbítását rendre egy-egy évre megkapták. 2017-ben, részben a módosult előírásoknak, ez csak május 10-ére lett meg, s emellett többszereplőssé változtatva a korábbi gyakorlatot.

Az újonnan belépő budapesti székhelyű Dongó Kft.-vel (engedélyének bekerése után) május 10-én kötöttük meg a vállalkozói szerződést, ugyanolyan feltételekkel, mint előtte a Sztatikó Légi Kft.-vel (velük az engedélyeztetési procedúra meghívásúsa miatt szerződést bontottunk). A munka elvégzéséről, a repülés

megkezdésének időpontjáról a kivitelezést végző Aero-Komplex Kft.-vel folyamatosan egyeztetünk.

A helikopter végül május 11-én, pénteken délután települt át dabronci erdőtümbünkbe, ahol azonban az erős szél miatt felszállni nem lehetett.

Másnap reggel a Dabroncra tervezett munkát elvégeztük, majd a helikopter a korábban egyeztetett program alapján átrépt a Verga Zrt.-hez, ahol vasárnap délután fejezték be a munkát. A kedvező időjárásnak köszönhetően május 15-én és 16-án mind a négy erdészetiünkkel a tervezett permetezést balesetmentesen el tudtuk végezni, be tudtuk fejezni.

Természetesen a hosszadalmas előkészítés során az érintett két növényvédelmi hatóságtól az engedélyeket, illetve a szer légi kijuttatásához az eseti engedélyt, beszereztük, a légi növényvédelem megkezdését a hatóságok felé bejelentettük, az önkormányzatokat értesítettük.

A Ka-26-os, közel 40 éves helikopter mintegy 20–24 méter szélességben, egyenletes sebesség mellett végzi a permetezést. Általában közvetlenül az erdősítés felett repül, azonban a hagyásfák, illetve hagyásfascó-portok miatt néhány felújítás esetében az álló, idős faállomány felett kellett repülni, de a szer, köszönhetően a cseppnevezető adalékanyagának, lejutott a talaj közelébe, az egyszikű gyom levelére és kifejtette hatását.

Az elvégzett munka: kilenc felszállóhelyről, 45 felszállás, összesen 415 hektár permetezett terület.

A szer hatásának értékeléshez 10–14 nap szükséges. Mindenütt egyöntetűen elmondható, hogy a védekezés eredményes volt, a siskanád friss hajtásai elpusztultak. Különösen látványos az esetleg kimaradó embermagasságú siskák csik, illetve a mellette található lepermetezett, a növekedésében megfogott, szinte gyommentes terület kontrasztja.

Fontos tapasztalat, hogy két egymást követő évben nem ajánlott a vegyszerezés elvégzése, mivel a kétszikű gyomok, erőre kapva, nehezebb ápolási feladatokat elé állítják az erdészetnek. A vállalkozói díj átlagosan az alacsonyabb tekinthető hektáronként nyolcezer forint körül alakul, melynek feltétele a vendégek erdősétekhez közeli felszállóhelyek kiválasztása.

A bemutatott technológia, a felvonuló munkacsapat a helikopterrel és a kisgépekkel egyben nem hétköznapi látványosság a felszállóhelyhez közeli lakosoknak.

A tengelic 2017 madara

A tengelicet a lakosság választotta az idei év madarának a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) által meghirdetett internetes szavazáson.

Az MME 1979-ben indított Év madara-programjának célja és küldetése olyan fajok vagy madárcsoportok társadalmi szintű bemutatása, melyek védelmében a lakosság egészségének vagy egyes csoportjainak, idén például a gazdálkodóknak különösen fontos szerepük van. 2017-re a tengelicet választották.

A tengelic kontinensünk legutóbbi madarainak egyike. Fejének elülső része a homloktól a szemek hátsó vonaláig és a torka felső részéig piros. Magevőhöz képest hosszú, egyenes lefutású és hegyes csőre élelfontosszintű. Pofái a fejtetőtől a torokig fehérek, a tarkó a nyak közepéig fekete. Háta barna, a farkcsík fehér, közepesen villás farka fekete, a tollak hegyén fehér tükrök, a szélső farktollakon fehér tükrök. Bege és testalja fehér, a mell két oldalán barnás területek nem összeérő mellsalagot alkot. A szárnytollak feketék, hegyükön fehér foltal, közepén sárga tükrökkel, ami repülés közben még feltűnőbb. A hím és a tojó nagyon hasonló, elkülönítésük elsősorban kézben (gyűrűzéskor) lehetséges.

A fiatalok finoman szavozott, sűrűsfehér fejről egyaránt hiányzik a fekete, a piros és a fehér szín is, a fajra jellemző sárga-fe-

A tengelic kontinensünk legutóbbi madarainak egyike

kete-fehér szárnymintázat azonban már ekkor is jól látszik.

Elterjedési területe Nyugat-Európától Közép-Ázsiáig terjed, de főszékhelye Afrika északi részén is. Északi elterjedésének határa Közép-Finnország. Természetes elterjedési területén kívül betelepítették Dél-Amerikába, Ausztráliába és sok szigetre is.

Magyarországon leggyakoribb fészkelő madarainak egyikeként hazai állományja 622–763 ezer párba tehető, és mérsékelt növekedést mutat.

A tengelic a fákkal és nyílt gazonokkal tartított sík és dombvidéki élőhelyeket kedveli, az erdőségek zárt belső részeit kerüli. Mivel a lakott területek is alapvetően ilyen mozaikos élőhelykinálattal rendelkeznek, települése-

ken, még a belvárosokban is jól érzi magát.

Speciális, rendkívül hegyes végű csőre és kis termete alkalmazás teszi, hogy a különféle gyomnövények (ürom, disznóparéj) csúcán megkapaszkodva a legapróbb magokhoz is hozzáférjen. Különösen kedveli a bogáncs és az aszat, a fák közül a platán és a nyár termését. Fiókait apró rovarokkal (például levéltetvekkel), hernyókkal és lárvákkal is eteti. Finom növényi szálaból és állati szőrökből épülő fészket többnyire fákra, 3–8 méter közötti magasságba építi.

Évente két, alkalmanként három fészkelje is lehet. Általában öt tojást rak. A tojó kotlik, miközben a hím eleséget hord neki. A fiókákat mindkét szülő eteti.

Csapatunk jól szerepeltek STIHL regionális fakitermelő verseny

Császaron rendezték a STIHL Országos Fakitermelő Versenysorozat északnyugat-magyarországi regionális elődöntőjét a Vértesi Erdő Zrt. és az Agrogold Kft. szervezésében. Idén a Bakonyerdő Zrt.-t két csapat is képviselte.

A Bakonybéli és a Bakony-szentlászlói Erdészeti dolgozó vállalkozók csapataiért szoríthat-

ötödik helyen holtverseny alakult ki: Ráckeve II./Pilis Parkerdő Zrt., valamint a Somogyi Fa.

A Bakony-szentlászlói Erdészeti csapata éppen lemaradt a továbbjutásról, a hetedik helyen végzett, a Bakonybéli Erdészeti csapata pedig a kilencedik helyen zárt.

Gratulálunk nekik, és reméljük, jövőre legalább ilyen jó eredményt tudnak majd elérni!

Kollégánk, Répás Tamás munka közben

Irigylésre méltó kollekció

Újfént bizonyította, hogy kivételes érzékkel tart célra: **Major Veronika** az idei maribori sporttörv kontinensvetélkedő legeredményesebb versenyzője lett. Az immár háromszoros világ- és kilencszeres Európabajnok jóvőre a felnőttek között indul, ahol szintén a csúcsra löheti magát.

A BEFAG Keszthelyi Erdész Lovászklub csillaga először nyolc évvel ezelőtt találkozott a sportlövészettel, és a szakágba varázsútre robbant be. Hamar kiderült róla, van affinitása a sportághoz: jól áll a fegyver a kezében. Miután töretlenül fejlődik, teljesítménye fokozatosan javul – ráadásul a formaidőzítésével sosem volt probléma –, a korosztályában remek közegységeket lőtt a stockholmi, a granadai és a sülhi vb-n, illetve az odensei, a moszkvai és a győri Eb-n.

A tökéletes idegrendszerrel megáldott húszéves hölgy a tavaszi szlovéniai eseményen is magabiztosan lőtte a tízeseket – onnan öt medállal a nyakában tért haza. A tavalyi esztendő legjobb felnőtt női sportlövője mindenütt a tőle elvárt mutatókat hozza.

A tízméteres Eb nyitónapján kétszer állhatott fel a dobogó legmagasabb fokára, előbb az ötkarikás játékok programjában is szereplő légisztolyos számban, majd a futócéllövők húsz plusz húszas viadalán. Utóbbi kírásban **Csányi Borbálával** és **Békevári Lillával** alkotott hármasuk bronzérmes lett. Másnap **Nagy Mátével** kilencedik helyen végzett a pisztoly csapatuk, miközben a híradások arról számoltak be, hogy a duó női tagja Eb-elsőhöz méltóan adott elő.

A még az eddiginél is szebb jövő előtt álló Veronika aztán a rendezvénysorozat zárónapján a negyven gyeget is megnyerte (jobb értékkel, mint a felnőtt győztes), a már említett két lánnyal pedig harmadikként zártak csapatban.

Major Veronika, a tavalyi esztendő legjobb felnőtt női sportlövője mindenütt a tőle elvárt mutatókat hozza

Mint az eredményesorról kiténik, a medálgyjűjtést tekintve rendre visszafogott és higgadt kiváló-ság az Eb mindhárom egyéni kategóriájában diadalmaskodott. Nem először mutatta be azt a bravúrt, hogy a futócéllövők és a pisztolyosok között sem talált legyőzőre. Ez is csak annak a tanújele, hogy a gyakorlásokon szorgalmas és megfogadja a tanácsokat. **Keczei Zoltánnal** – a Bakonyerdő Zrt. által több mint fél évszázada támogatott egyet – kiváló állami edzőnek is megválasztott főtrénerrel folyton azon dolgoznak, hogy a 2011-ben a serdülők és a juniorok mezonyében már országos bajnok tanítvány mutatói miként lehetnének még jobbak. A közös munkát megkönnyíti, hogy

Veronika imád versenyezni, mindig ugyanazzal az éhséggel ragadja meg fegyverét. – Örökön-örök-ké az a célom, hogy legyőzzem önmagam. Az edzéseimen és a versenyeimben egyenlő hangsúlyt kap a futócéllövészet és a lépisztoly. Amit az egyik szakágban megtanulok, azt a másikban is hasznosíthatom – mondta.

Mivel óriási benne a győzni akarás, biztosak lehetünk abban, hogy az utolsó korosztályos világversenyén, a közelgő junior vb-n is kivágja a rezet. Egyrészt búcsúzni csak szépen szabad, másrészt jóvőre már a felnőttek között indul. Ne legyen kétségünk afelől, hogy ott is megállja a helyét. Akár a 2020-as tokiói olimpia résztvevőjeként...

A díjazottak különböző értékű ajándékutalványt és oklevelet vehettek át

Az erdő gyerekszemmel

Az erdő természetesen elnevezésű gyermekrajzpályázatra több mint 650 alkotás érkezett óvodás és iskolás kategóriában. A legtavolabbi résztvevők Gyuláról és Berettyóújfaluból küldték munkájukat, de szép számmal érkeztek a környező megyékből is anyagok. Jellemzően színes ceruzával és festékekkel dolgoztak a gyerekek, de zsírkréták, viaszos, és textildarabokkal színesített művek is készültek. Mindkét kategóriában sok-sok remekmű született, így a zsűrinek nem volt egyszerű dolga. A bíráló során figyelembe vették a korosztályi sajátosság-

kat, az ötletességet, a kivitelezést is és természetesen azt, hogy a témát lefedte-e az adott munka. Az eredményhirdetésre május 27-én került sor, ahol **Szakács István** erdészi igazgató köszöntötte a megjelenteket és megnyitotta a kiállítást, amely a nyertesek alkotásából és a még arra érdemes rajzokból alakult ki. A díjakat **Kiss Gábor** gazdasági vezérigazgató-helyettes adta át a gyerekeknek. A díjazottak, óvodás kategória: I. helyezett: **Ódor Mira** (Alsópáhoki Szivárvány Óvoda), II. helyezett: **Lőrincz Dorka** (Pápai Városi Óvodák Huszár-lakótele-

pi Óvoda), III. helyezett: **Vaspőri Villő** (Alsópáhoki Szivárvány Óvoda). Iskolás kategória: I. helyezett: **Kocsis Laura** (Eötvös József Általános Iskola), II. helyezett: **Bán Liliána** (Gárdonyi Géza és Szegei Suli Általános Iskola), III. helyezett: **Torontáli Kira** (Zalalövői Általános Iskola és AMI). Különdíjat kapott **Mezei Flóra** (Igazgyöngy AMI). A díjazottak különböző értékű ajándékutalványt és oklevelet vehettek át. A Természet Házában kiállított műveket augusztus 31-éig belépőjegy váltását követően van mód meglekinteni.

Tavaszi zsongás a Természet Házában

Idén tavasszal is számos rendezvényvel készült a Természet Háza, ezek a zöld jeles napok köré (a víz világnapja, Föld napja, madarak és fák napja) szerveződtek. Az osztálykirándulások időszakában sok csoportot fogadtak, távolabbról, de a környező településekről is többen ide szervezték a tanulmányi útjukat.

Áprilisban a Fenntarthatóság MindenKOR kétnapos rendezvényen játékos foglalkozások vártak az érdeklődőket

A látogatóközpont munkatársai nemcsak az épületben, hanem különböző kitelepülések alkalmával is népszerűsítették a programokat. A veszprémi Fenntarthatóság MindenKOR elnevezésű rendezvényen a Föld napját ünnepezték. A két nap alatt **Csali Nikolett**, **Gyümöthy Kitti** és **Sall Éva** a Bakonyerdő Zrt.-t és a Természet Háza legkedveltebb játékos foglalkozásait ismertette meg az óvodásokkal és iskolásokkal, valamint a családokkal.

Ebben az évben is meghívást kaptak a Múzeumok majálisa programsorozatra. A Magyar Nemzeti Múzeum kertjében május 20-21-én közel negyven ezer vendég érkezett, akik a rendezvényen megjelent múzeumokról, intézményekről tájékozódhattak, továbbá kipróbálhatták a tudásukat és ügyességüket is. A Természet Háza a stand egy részét – a korábbi főtáplálás munkáit felhasználva – „erdei pihenőhely” alakította, amely sokak tetszését elnyerte. Május utolsó hetévége a gyerekekről szól: mind a látogatóközpont, mind a Festetics Imre

Állatpark megtekintése díjmentes volt, ennek eredményeként több százan érkeztek a komplexumba. Június elején a környezetvédelmi világnap alkalmából az érdeklődők a természetközeli erdőgazdálkodásról hallhattak egy előadást, majd „Fa-iskola” játék, és „Csak természetesen” kézműves tevékenység várta a családokat.

MEGKÉRDEZTÜK MUNKATÁRSAINKAT

Mit terveznek a nyárra?

Piller Szilvia

Sokáig tartott a tél és a tavasz. Még május elején is hidegek voltak az éjszakák. De aztán május végén, június elején szinte egy pillanatról a másikra berobbant a nyár. Akik eddig nem foglalkoztak a nyári szabadságokkal, egyből elkezdtek tervezni. Mi is azt kérdeztük kollégáinktól, hogy mivel tölthetik majd a nyári szünidőt.

Két hét aktív pihenést tervez a nyárra **Piller Szilvia**. Úgy fogalmazott, hogy az egész éves feszített tempó után jól fog esni, ha nem kell csinálni semmit. Persze ezt nem szó szerint kell érteni. – Egy üdülőfaluban lakom, ahol minden lehetőség adott a kapcsolódáshoz. Közel van az erdő, ahol egy könnyű túrát, egy erdei sétát bármikor tudunk ten-

Kovács Miklós

ni. A jó levegőn szívesen gyalogol az ember. Közel van hozzánk a pápai Várkertfőrdő, nagy melegen biztosan ezt is meglátogatjuk. Ugyanakkor a ház körül is van rengeteg tennivaló. Az ingatlanhoz tartozik kert és egy nagy füves terület, a kertet, a gypet pedig kezelni kell. Itt szintén lesz munkám a nyáron.

Kovács Miklós idén nem tervez kifejezett nyaralást. Mint mondta, sok a munka a cégnél, és a ház körül is van tennivalója. Mindez elviszi a szabadedjét.

– Odahaza folytatjuk a lakásfelújítást, ami idő- és energiaigényes. Remélem, most már végzünk vele. Emellett szívesen kerétkedem a ház körül. Nagyon bejött a magaságys, amit magam alakítottam ki. Bőven hozza a természet, ugyanakkor mindennap

Kerkuska Szilvia

igényli a vizet. Szóval van teendő ezzel is. **Kerkuska Szilvia** elmondta, az anyósáéknak Balatonrendesen van nyaralójuk, s az elmúlt évekhez hasonlóan ezúttal is oda kékszűnek.

– Július végén, augusztus elején van bölcsődéi szünnet, mi mindig ekkor szervezzük a nyaralásunkat. A férjemmel és három éves kislíammal a Balatonhoz megyünk. Rendszeresen ide járunk. Balatonrendesen van minden, ahol kellőképpen fel tudunk tölteni. A strandon például babapancsolót is kialakítottak, így a gyermekünk is jól elvan a vízben. Külföldi utat egyelőre nem tervezünk, de ha nagyobb lesz a gyermekünk, mindenképpen szeretnénk elvinni a tengerpartra.

Személyügyi hírek

A Bakonyerdő Zrt. dolgozói létszámában 2017. március 11-től 2017. június 2-ig az alábbi változások voltak:

- Belépők, szellemiek: **Pauer Károly** (Központ 04. 01.), **Szabó-Homoki Anita** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 04. 18.), **Hárshegyi-Tóth Eszter** (Központ 05. 15.), **Kreiner Dániel** (Pápa 06. 01.).
- Belépők, fizikaiak: **Pappné Dömötör Judit** (BEFAG Parkettagyár 03. 13.), **Fekete László** (BEFAG Parkettagyár 03. 24.), **Fenyvesi János** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 05. 03.), **Kamarás Ferencné** (BEFAG Parkettagyár 05. 08.), **Mezőfi László** (Devecser 06. 01.).
- Kilépők, szellemiek: **Senkő-Pálfi Anikó** (Központ 03. 27.), **Horváth Iván** (Központ 04. 12.).
- Kilépők, fizikaiak: **Nedvesi Imre Zoltán** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 03. 13.), **Pizsker Csaba** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 03. 31.), **Egervölgyi Tamás** (BEFAG Parkettagyár 04. 03.), **Farkas Józsefné** (BEFAG Parkettagyár 04. 05.), **Dénes Zoltán** (Devecser 04. 07.), **Lukácsné Edl Livia** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 04. 19.), **Oberrajner Dániel** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 04. 21.), **Szell Norbert** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 04. 26.), **Horváth Gábor** (Farkasgyepű 04. 28.), **Kádi Ferenc** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 05. 09.), **Tóth Lajos** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 05. 19.), **Kardos Dóra** (BEFAG Parkettagyár 05. 25.), **Péter István** (Franciaiavágási Fűrészrú Gyár 05. 30.), **Polgár László** (BEFAG Parkettagyár 05. 31.).
- Nyugdíjazás, fizikaiak: **Kamarás Ferencné** (BEFAG Parkettagyár 04. 23.).
- Hűségjutalmaskok, fizikaiak, 35 év: **Szabó Terézia** (BEFAG Parkettagyár), **Szalai Jánosné** (BEFAG Parkettagyár), 32 év: **Kamarás Ferencné**, 30 év: **Molnár Ferenc** (BEFAG Parkettagyár).

A Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. vállalati újságja

Felölös szerkesztő:

Stubán Zoltán

közjöléti osztályvezető

Kiadja:

Bakonyerdő Zrt. Pápa

Felölös kiadó:

Varga László

vezérigazgató

Nyomatás:

Pápai Nyomda Kft.

Pápa